

**EVALUARE NAȚIONALĂ
LA FINALUL CLASEI a IV-a
2014**

Model 2

**Limba slovacă
pentru elevii de la școlile și secțiile
cu predare în limba slovacă**

Județul/sectorul

Localitatea

Școala

Numele și prenumele elevului

.....

Clasa a IV-a

Băiat ☐ Fată ☐

Pozorne prečítaj nižšie uvedený text:

Tri groše

Pavol Dobšinský

Kopal raz jeden chudobný človek pri hradskej ceste priekopy. A neviem, ako sa stalo, ako nie, dosť na tom, že sám kráľ voľaraz šiel po tej ceste a opýtal sa chudobného človeka: „Povedzže mi ty, môj drahý, akú máš plácu na deň za túto ťažkú robotu?“

„Ha, najjasnejší kráľu, ja mám na deň tri groše.“

Zadivil sa kráľ nad tým a opýtal sa ho, ako môže z tých troch grošov vyžiť. „Jaj, vaša jasnosť, čoby len vyžiť, to by ešte bolo ľahko, ale ja z tých troch grošov prvý vraciam, druhý požičiavam a iba na tom treťom sám žijem.“

Ale tu veru kráľ nerozumel, čo to znamená, trel si rukou čelo, že si rozhúta, čo by to, ako by to mohlo byť. No nevyhútal nič, len pekne-krásne priznal, že on veru nerozumie, ako by to mohlo byť, z troch grošov i vracať, i požičiavať, i vyžiť.

„Nuž, najjasnejší pane,“ povie chudobný človek, „to je takto! Chovám si otca už starého a nevládneho, tomu vraciam, bo on ma vychoval. Ale chovám i malého syna, tomu požičiavam, aby mi vrátil, keď ostariem. A na treťom groši aj sám potrebujem žiť.“

„No, dobre, keď je tak,“ zaradoval sa kráľ. „Vidíš, môj drahý, ja mám doma dvanástich radcov, a čím väčšiu plácu im dávam, tým väčšmi sa mi ponosujú, že nemajú z čoho žiť a troviť. Teraz im ja zahádam túto hádanku, čo si mi ty povedal. Ale ak by sa prišli k tebe opytovať, nepovedzže im, čo to znamená — pokým len môj obraz neuvidíš.“

Ako to dopovedal, daroval ešte sedliakovi za hrst dukátov a odišiel domov. Len čo došiel, dal si zavolať tých dvanástich radcov.

„Vy,“ povedá im, „čo z toľkých peňazí nemôžete vyžiť, tu v krajine je jeden človek, ktorý má na deň iba tri groše a ešte aj z tých jeden vracia, jeden požičiava a iba na tom treťom sám žije — predsa statočne vyžije. Teraz, keď ste múdri, povedzte mi vy, ako je to možné, lebo ak mi to do pozajtrajška nepoviete, dám vás všetkých z krajiny vyhnáť, aby ste mi aspoň darmo chlieb nejedli.“

Pobrali sa slávni radcovia s ovesenými nosmi domov a zasadli do rady, čo ako by to bolo. Každý chcel byť múdrejší a rozum prostého človeka žiaden pochopiť nemohol. Minul deň, míňal sa i druhý, na tretie ráno mali sa už postaviť pred kráľa, a ešte nevedeli tej veci ani na vývod, ani rozvod. Naveľa, naveľa voľakto im pošepol, kde by vyhládali toho chudobného

človeka, že im ten najskôr zo závozu pomôže. I vyhládali ho a dostavili sa hneď všetci k nemu. Prosbou, hrozbou, zle-nedobre dotierali doňho, aby im povedal, ako je to s tými troma grošmi. Ale on sa ich veru nezľakol. Opakoval kráľovský rozkaz a že iba ak by mu kráľov obraz ukázali, tak by mohla byť z tej raži múka.

„Kdeže ti my hriešni ľudia kráľov obraz ukážeme,“ hovorili mu, „veď kráľ na naše slovo k tebe nepríde a ty tiež nesmieš pred neho. Len sa daj voľajako ináč nakriatnuť na tú odpoveď.“

„A už keď ani to neviete, tak z tej múky chleba nenapečieme!“ Pokúsili sa aj o to ostatné: Nasľubovali mu hory, doly, navláčili mu veľa peňazí, že veď už aj bez kráľovej milosti má z čoho žiť, aby im tú vec len rozpovedal. Ale on nič! Iba keď už peniaze naozaj na hrbu nosili a on sa im už dosť navysmieval, že takí múdri páni nevedia si rady, vtedy vytiahol z vrečka jeden z tých dukátov, čo mu kráľ podaroval, a riekol: „No, vidíte, tu je kráľov obraz. A tak čo chcem, môžem vám vyjaviť.“

A vyjaviť im hádanku!

Tu sa potom na tretí deň radcovia ľahko rozprávali s kráľom, keď im chudobný človek svojho rozumu požičal. Ale aj kráľ hneď zavoňal, čo je vo veci, preto dal zavolať toho chudobného človeka a opýtal sa ho: „Povedz mi ty, ako je to, že ty si ináč statočný človek, a teraz si sa predsa previnil proti môjmu kráľovskému rozkazu?“

„Neprevinil som sa, najjasnejší kráľu, lebo som mlčal ako kameň, kým som neuvidel váš spravodlivý obraz. Tu ho mám ešte aj teraz, sami ste mi ho darovali!“ Vytiahol dukát s kráľovým obrazom a rozpovedal mu celú príhodu s tými dvanástimi, ako hrozili i prosili, i obdarúvali ho, a ako sa im on navysmieval.

„No,“ povedal na to kráľ, „keď si ty taký múdry a máš viac rozumu ako moji dvanásť radcovia, nebudeš ty viac priekopy kopat', ale budeš ako veľký pán v mojom dvore prebývať a vedľa mňa v rade zasadať.“

„A vy?“ to zas k tým radcom hovoril. „Či sa vy nehanbíte? Čože, akože teraz s vami? Vám nielenže platy nepodvýšim, ale vám ešte aj z toho utiahnem, čo máte!“

Neprišli tí viacej kráľa o plácu unúvať.

Odpovedaj na otázky:

1.

Zakrúžkuj správnu odpoveď!

Kto stretol kopáča?

- a) kráľ
- b) radcovia
- c) dvorný šašo

Nu se completează de către elev.

COD

1.

2.

Napíš odpoveď na nasledovnú otázku!

Prečo chudobný človek požičiava jeden groš?

Nu se completează de către elev .

COD

2.

3.

Zakrúžkuj správny variant!

Dokedy nesmel chudobný človek povedať odpoveď na jeho hádanku?

- a) kým neuvidí radcov
- b) kým neuvidí svojho otca
- c) kým neuvidí obraz kráľa

Nu se completează de către elev.

COD

3.

4.

Zakrúžkuj správny variant!

Komu chudobný človek požičiava jeden groš?

- a) otcovi
- b) synovi
- c) sám sebe

Nu se completează de către elev.

COD

4.

5.

Zakrúžkuj správny variant!

Koľko dní mali radcovia na uhádnutie hádanky?

- a) jeden deň
- b) tri dni
- c) jeden týždeň

Nu se completează de către elev.

COD

5.

6.

Napíš odpoveď na nasledovnú otázku!

Prečo chudobný človek vracia jeden groš ?

Nu se completează de către elev..

COD

6.

7.

Zakrúžkuj správnu odpoveď!

Aký význam má slovné spojenie: „prísť veci na koreň“

- a) zistiť odpoveď na hádanku
- b) vykopať mrkvu
- c) vybrať mrkvu zo zeme

Nu se completează de către elev.

COD

7.

8.

Zakrúžkuj správny variant!

Na čom ukázal chudobný človek obraz kráľa?

- a) stene zámku
- b) na dome chudobného človeka
- c) na zlatom dukáte

Nu se completează de către elev.

COD

8.

9.

Označ správny variant, z ktorého vyplýva, že radcovia mali menej rozumu ako chudobný človek!

- a) Vidíš, môj drahý, ja mám doma dvanástich radcov, a čím väčšiu plácu im dávam, tým väčšmi sa mi ponosujú, že nemajú z čoho žiť a troviť
- b) „No, vidíte, tu je kráľov obraz. A tak čo chcem, môžem vám vyjaviť.“ A vyjaviť im hádanku!
- c) Teraz, keď ste múdri, povedzte mi vy, ako je to možné, lebo ak mi to do pozajtrajška nepoviete, dám vás všetkých z krajiny vyhnáť

Nu se completează de către elev.

COD

9.

10.

Označ poradie viet!

Chudobný človek sa stál radcom kráľa.	
Chudobný človek odpovedá až keď vidí kráľov obraz.	
Radcovia nevedia odpovedať na kráľovú otázku.	
Radcovia vyhľadávajú chudobného človeka, aby im pomohol.	
Kráľ stretol chudobného človeka, ktorý kopal priekopy.	

Nu se completează de către elev.

COD

10.

11.

Označ s X správnu odpoveď!

Kráľ neveril chudobnému človekovi.	
Radcovia sa ponosujú kráľovi, že nemajú z čoho žiť.	
Radcovia oklamali kráľa.	
Chudobný človek sa stál radcom kráľa.	

Nu se completează de către elev.

COD

11.

12.

Napiš do nasledovnej tabuľky: *poctivosť, lakomstvo, vynaliezavosť*,

Skutky	Vlastnosti
Jaj, vaša jasnosť, čoby len vyžiť, to by ešte bolo ľahko, ale ja z tých troch grošov prvý vraciam, druhý požičiavam a iba na tom treťom sám žijem.“	
Vidíš, môj drahý, ja mám doma dvanástich radcov, a čím väčšiu plácu im dávam, tým väčšmi sa mi ponosujú, že nemajú z čoho žiť .	
Iba keď už peniaze naozaj na hŕbu nosili a on sa im už dosť navysmieval, že takí múdri páni nevedia si rady, vtedy vytiahol z vrecka jeden z tých dukátov, čo mu kráľ podaroval.	

Nu se completează de către elev.

COD

12.

13.

Označ správny variant!

Z ktorej vety sa dozvedáme, že radcovia mali veľa peňazí?

- a) Pobrali sa slávni radcovia s ovesenými nosmi domov.
- b) Nasľubovali mu hory, doly, navláčili mu veľa peňazí.
- c) Kdeže ti my hriešni ľudia kráľov obraz ukážeme.

Nu se completează de către elev.

COD

13.

14.

Predstav si iný záver rozprávky a napíš ho tak, aby si mal aspoň päť viet!

Nu se completează de către elev.

COD

14.

15.

Identifikuj postavy z textu podľa ich skutkov!

Skutky	Postavy
Zarábal tri groše.	
Zahádal hádanku radcom.	
Chceli podplatiť chudobného človeka.	

Nu se completează de către elev.

COD

15.

BLAHOŽELÁME, DOŠIEL SI NA KONIEC TESTU!

ĎAKUJEME ZA ÚČASŤ!